

SMART HOUSING

SMÅLAND

Resultat 2013 och uppdaterad
handlingsplan februari 2014

Innehåll

1. VISION och strategisk idé	3
Vision	3
Strategisk idé:	3
2. Nuläge 2013	3
Bakgrunds- och nulägesbeskrivning	3
Utmaningar för innovationsmiljön	4
3. Strategi	4
4. Genomförda aktiviteter 2013	6
Mötesplatser	6
Förstudie- och affärsutvecklingsprojekt.....	7
Prototyper	8
Stadsutvecklingsprojekt	8
Forsknings- och innovationsprojekt	8
Internationalisering	9
Lärandeaktiviteter och följeforskning	9
Kommunikation	10
5. Hållbar utveckling – redovisning av åtgärder	11
6. Genus – redovisning av åtgärder	12
7. Organisering och ledarskap	12
Kansli och styrgrupp	12
Processledning.....	13
8. Budget och finansieringsplan samt utfall 2013	14
Budget	14
Finansieringsplan.....	14

Kontakt: Per-Erik Eriksson, 010-516 62 66, per-erik.eriksson@smarthousing.nu

Kansli: Smart Housing Småland, PG Vejdes väg 15, 351 96 Växjö

Besöksadress: Vejdes plats 3, Växjö

E-post: info@smarthousing.nu

1. VISION och strategisk idé

Vision

Smart Housing Småland är en internationellt ledande innovationsmiljö som, med användaren i centrum, skapar smart boende och hållbar byggd miljö med bas i glas och trä.

Nya sätt att kombinera glas och trä skapar nya värden för framtidens smarta byggande och boende. Med *smart* menas boende och byggd miljö som är önskvärd, flexibel, hållbar och prisvärd. Innovationsmiljön förskjuter en teknikdriven industri till ett marknadsfokuserat näringsliv med ökat tjänsteinnehåll. Affärsmöjligheter skapas då miljön genom innovativ teknik och industriella byggprocesser dels möter bostadsbrist i Sverige och internationellt, dels bidrar till mer hållbart boende och byggande med hög arkitektonisk kvalitet. Centrala inslag är användarcentrerade designmetoder som aktivt integrerar ett genusperspektiv och därigenom stärker förnyelsegraden och utmanar rådande normer.

Utifrån de befintliga styrkeområdena trä och glas utvecklas nya former av samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig verksamhet genom insatser och miljöer för test och demonstration. I miljön skapas nya värden i produkter, tjänster och affärsmodeller som är globalt konkurrenskraftiga.

På medellång sikt (5 – 10 år) har samverkan och innovationsförmåga stärkts mellan aktörer inom Smart Housing Småland i strategiska partnerskap. Exporten har ökat genom innovationsinriktade partnerskap mellan svenska och utländska partners. På lång sikt (> 10 år) är positionen som internationellt ledande nod kring boende och hållbar byggd miljö befäst via globala strategiska allianser inom forskning, utbildning och marknadsutveckling.

Strategisk idé:

För att nå visionen skapas nya former för samverkan, så att företagen radikalt kan stärka sin innovationsförmåga och internationalisering. Innovationsarbetet ska bygga på öppen innovation och användarcentrerade designmetoder som möter framtida bostadskonsumenter behov och utvecklar den byggda miljöns arkitektoniska kvalitet. Särskilt fokus sätts på metoder för innovationsarbete och affärsutveckling i små och medelstora företag, vilka dominerar de aktuella näringsgrenarna.

Nya sätt att kombinera glas och trä är centralt i den strategiska idén. Transparenta intelligenta planglasprodukter kombineras med nya biobaserade material och industriellt byggande för ökad funktionalitet, attraktivitet och miljöfördelar inklusive energieffektivitet. Viktiga inslag är entreprenörskap, design/arkitektur, byggt teknik, energieffektivitet, industriell produktframtagning, ekonomiska drivkrafter och ett helhetsperspektiv på bostadsförsörjningssystemet.

2. Nuläge 2013

Bakgrunds- och nulägesbeskrivning

Trä och glas är två av Smålandslänens viktigaste industrigrenar. För de flesta företag har marknadsutvecklingen varit svag, trots långsiktiga tillväxtpotentialer. Länet prioriterar därför i sina regionala utvecklingsstrategier insatser som understödjer dessa näringars utveckling och förnyelse. Även företagets egen förnyelsevilja har stärkts i finanskrisens spår.

Västvärldens bostadsproduktion har kollapsat de senaste 20 åren – i synnerhet i Sverige, där byggandet motsvarat cirka hälften av nivåerna per capita i omgivande länder. Fokus på hållbara städer och byggande stärks internationellt med ökad urbanisering. Stigande spänningar mellan sociala grupper ställer krav på kostnadseffektivt byggda miljöer och mer inkluderande samhällen. Samtidigt ökar kraven på hållbart nyttjande av energi och naturresurser, vilket ökar intresset för förnybara resurser som trä och biobaserade material. Spetskompetens och specialisering inom trä och glas i kombination, ger Småland och Sverige en unik position som testmarknad för internationellt gångbara lösningar. Sammantaget bäddar detta för betydande internationell marknadspotential för Smart Housing Småland.

Den första industriella revolutionen i svenskt träbyggande skedde på 30-talet inom egnahemsbyggandet som utvecklade den småhusindustri som sedan dess stått för nästan allt villabyggande i Sverige. Den andra startade 1994 när lagstiftningen tillät byggandet av högre hus med trä. Detta har lett till en stadig men långsam utveckling av industriellt producerade flervåningshus med trästomme, numera ca 15% av den svenska flerbostadsmarknaden. Smart Housing Småland kan bidra till nystarten i bostadsbyggandet genom att understödja utvecklingen och bidra till en internationell inriktning för företagen. Det finns dessutom en stor potential inom segmentet verksamhetsbyggnader, till exempel förskolor, skolor, kontor och omsorgsbyggnader, där innovationsmiljön kan bidra till ökad kundnytta.

Trä/trähusindustrin och fönster-/planglasindustrin i Småland domineras av små och medelstora företag med svag företagsintern forskning och innovationsförmåga. Internationaliseringen hos småhusindustrin är begränsad. Samtidigt är forskningsinstitut, akademi och specialistutbildningar med inriktning på glas och trä koncentrerade till Småland.

De senaste åren har nya lösningar tagits fram inom området transparent intelligens (se faktaruta) men ännu utnyttjats mycket begränsat i fönster- och husindustrin. På liknande sätt har förnybara biobaserade material ännu inte fått fotfäste inom byggandet.

Utmaningar för innovationsmiljön

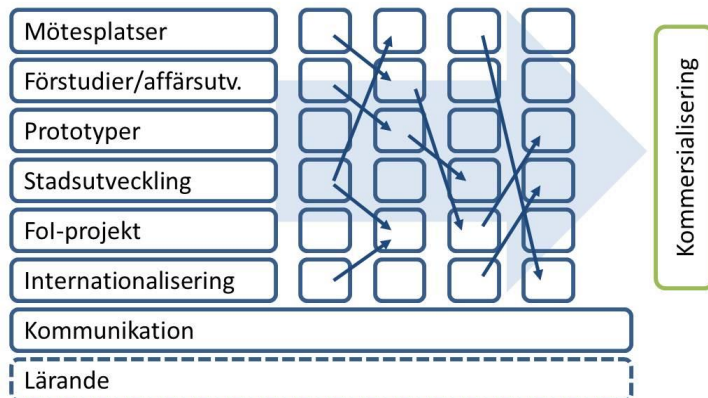
- Bristande industriell utveckling och innovationskraft inom främst husindustrin, men även övriga berörda delbranscher.
- Svag kultur av klustersamverkan kring innovation.
- Högkvalitativ men fragmenterad forskning i regionen inom Smart Housing Smålands fokusområden – svag helhetssyn inom boende och byggd miljö.
- Långa offentliga beslutsprocesser för byggande försvårar användandet av stadsutvecklingsprojekt som innovationsdrivande processer.
- Bristande incitament och stora lönsamhetsproblem för bostadsbyggande gör att få byggprojekt startas där innovationer kan provas och utvärderas.

3. Strategi

Smart Housing Smålands vision ska förverkligas genom att skapa ett omfattande kunddrivet *innovationstryck* som uppmuntrar utveckling av innovativa produkter och produktionsmetoder. Den övergripande strategin i mobiliseringsfasen (år 1-2), är att aktivt arbeta med att skapa detta tryck. Arbetet kommer att fortsätta under uppbyggnadsfasen (år 3-7), men kan då också komma att kompletteras med insatser inom andra områden.

Utgångspunkten för miljöns utveckling är en kärngrupp av företag som idag arbetar med arkitektur/design, tillverkning och byggande av hus i trä med hög grad av industrialisering samt med produktframtagning inom transparent intelligens. Dessa företag skall leda vägen och aktivt utveckla branschen. Vi har identifierat sex huvudstrategier och två stödjande strategier för att nå dit:

Hur delstrategierna över tiden interagerar mot kommersialisering

Mötesplatser ska stimulera *innovationsvilja*. Planeringsprocessens framgångsrika framtidsverkstäder bekräftar att det finns oerhört mycket "på hyllorna" som inte tillämpas kommersiellt. Största skälet är bristande kommunikation. Genom att etablera kommunikationsforum mellan företagen i kärngruppen, forskare och studenter, användare och beställare, kan utvecklingsmöjligheter identifieras och samarbeten initieras.

Förstudie- och affärsutvecklingsprojekt ska visa på *innovationsmöjligheter*. Företagen ska här erbjudas möjligheter till korta projekt med snabba beslutsvägar. Avsikten är dels att företag ska utveckla sina affärer och dels att skapa en fortsatt vilja och förmåga hos företag att utvecklas individuellt och i nätverk. Projekten initieras till stor del via mötesplatserna.

Prototyper och demonstrationsprojekt ska skapa *efterfrågan och intresse* från kunder och användare för innovationer som ger smartare byggande och boende med höga arkitektoniska värden och därmed kommersialisering. Prototypverksamheten kommer dels att digitalt och reellt visa upp enskilda produkter och komponenter som blir resultat av förstudie- och affärsutvecklingsprojekten, och dels hela bostadsprototyper. Bostadsprototyperna ska bland annat användas i stadsutvecklingsprojekten som beskrivs nedan och en ny version per år planeras.

Stadsutvecklingsprojekt ska stimulera *innovationer inom stadsutveckling* med avseende på boende. Med förebild i bland annat Växjö's Välle Broar, kommer vi att aktivt arbeta med stadsutvecklingsprojekt såväl i Sverige som internationellt för att skapa en efterfrågan på innovationer hos kund-/beställarsida och i kommuner. Här finns också ett behov att påverka samhällets regler och system för byggande. Projekten ska skapa utbyte och möten mellan producenter och stora kundgrupper och affärsmöjligheter för innovationsmiljöns företag.

Forsknings- och innovationsprojekt (Fol) ska lägga grunden för nya *spjutspetsinnovationer* inom Smart Housing Småland. Under första fasen initieras ett flertal forskningsprogram grundade i tydliga behov från företag och samhälle identifierade genom förstudier mm. För att kunna leverera ny spetskunskap i slutet av fas två måste resurser avsättas i fas ett för att söka extern forskningsfinansiering nationellt och internationellt, exempelvis från Horizon 2020.

Internationalisering Ett mål är att en avsevärd del av produktion och koncept ska nå internationella marknader. Detta kräver nytänkande kring export och andra former av internationalisering, inklusive produktion utomlands och nya affärskonstellationer. Här tillvaratas synergier med prototyp- och stadsutvecklingsprojekt.

Lärandestrategin och **kommunikationsstrategin** är stödjande strategier i Smart Housing Småland. Lärandestrategins fokus på kontinuerlig utvärdering kopplas till strategierna ovan (se vidare kap 8). Kommunikationsstrategin ska stödja en kontinuerlig samverkan mellan aktörerna i miljön samt utveckling av strategiska partnerskap nationellt och internationellt. Den ska nyttja synligheten hos stadsutvecklingsprojekt och prototypverksamheter.

4. Genomförda aktiviteter 2013

Här sammanfattas de åtgärder som genomförts eller startats sedan sommaren 2013.

Mötesplatser

Årlig öppen framtidsverkstad

En första årlig öppen framtidsverkstad har genomförts i samband med innovationsmiljöns invigning 10-11/12. Vid invigningen deltog ca 120 personer från innovationsmiljön och ca 100 personer deltog i framtidsverkstaden (heldags öppen workshop). Representationen från företag, forskning/akademi och offentlig sektor var ungefär lika stor. Ett antal förslag till projekt och handlingsplaner arbetades fram under framtidsverkstaden.

Företagscoaching

Företagscoaching har genomförts hos 6 stycken modulhustillverkare och erfarenheterna har sammanfattats i en rapport till processledningen, vilken också publicerats på hemsidan i sammandrag.

Företagsforskarskola

SHS har bidragit till bildandet av ProWood, en företagsforskarskola i samarbete mellan Högskolan i Jönköping och Linnéuniversitetet. Detta arbete initierades och har drivits inom länens gemensamma satsning Träregion Småland och identifierades redan under ansökningskedet till Vinnväxt som en mycket viktig möjlighet för företag inom SHS att stärka sin forsknings- och innovationsförmåga. SHS har därför bidragit dels till ansökningsarbetet gentemot KK-stiftelsen och dels till att få med företag som medfinansierer (genom att anställa egna industridoktorander).

Detta arbete har varit framgångsrikt. KK-stiftelsen beviljade företagsforskarskolan och angav i sitt beslut att SHS innebär en styrka för forskarskolan. Dessutom kommer 4-5 företag inom SHS kärngrupp att ha egna industridoktorander inom forskarskolan.

Trähusföretagens teknikergrupp (TMF), 4 möten/år

Två möten har genomförts under hösten 2013 med vardera ca 15 deltagare. Bland annat har en 'brainstorm' genomförts, vilken resulterat i ett antal förslag till utvecklingsområden för de deltagande hustillverkarna. Vidare planerar och genomför gruppen de årliga Trähusdagarna som genomförs 11-13 mars 2014.

Handlingsplanen för 2014 för denna delstrategi är sammansatt av samma fyra delaktiviteter som ovan.

Förstudie- och affärsutvecklingsprojekt

10 projekt har startats i enlighet med SHS handlingsplan. Stor energi har ägnats åt att identifiera projektutförare och lämpliga medverkande från olika delar av innovationsmiljön. Följande projekt har startats inom denna delstrategi (projektledare inom parentes):

- Marknadsanalys av träbyggsystem (SP)
- Entreprenöriell produktframtagning (Högskolan i Jönköping)
- Marknadsanalys för transparent intelligens (Glafo)
- Biobaserade byggmaterial (Södra)
- Vilka skall vi bygga för och hur vill de bo (Högskolan i Jönköping)
- Akustik i bostäder med mycket glasrutor (SP)
- Offentlig innovationsupphandling (Regionförbundet Kalmar län)
- Öppen innovation (Högskolan i Jönköping)
- Byggnaders ljusinsläpp i förändring (Högskolan i Jönköping)
- Smart automation (Linnéuniversitetet)

Merparten av dessa projekt sträcker sig in på 2014 men de första projektresultaten publiceras i början av 2014.

Dessa projekt har initialt i stor utsträckning identifierats genom behovskänedom och -inventering under ansökningsprocessen i en arbetsgrupp med bred representation från miljöns olika parter och sedan efter starten i processledningen. Dock har identifieringen i något ökande grad under hösten skett dels genom företag och dels genom andra personer inom lärosätena, universitetet och de offentliga organisationerna. Projekt inom denna delstrategi kan föreslås av vilken aktör som helst inom miljön.

Till stor del var projekturvalet, vad gäller 2013, redan genomfört i ansökningsskedet för miljön och preciserat i ansökans handlingsplan. Formerandet av projektgrupper, målformuleringar etcetera har dock skett i samråd med processledningen genom ett beredningsförfarande och därefter har processledningen föreslagit färdigberedda projekt till styrgruppen, vilken beslutar om projektgenomförande inom denna delstrategi. De förutbestämda kriterierna framgår på hemsidan:

"Kriterier för Smart Housing Småland-projekt:

Smart Housing Smålandprojekt ska stötta uppbyggandet av innovationsmiljön genom att sträva mot visionen "Smart Housing Småland är en internationellt ledande innovationsmiljö för smart boende och hållbar byggd miljö med bas i glas och trä." Det är öppet för alla att föreslå Smart Housing Smålandprojekt men minst ett företag och akademi/institut i Småland skall vara med.

Högre prioritet ges till projektförslag som utvecklar innovationsmiljön genom: - Öppna projekt - Flera företag involverade - En hög andel egen företagsinsats bedöms positiv.

Företag förväntas delta i projekten med egen arbetsinsats.

Smart Housing Småland ska främst finansiera kostnader för medverkan från akademier/institut i projekten som stöd till deltagande företag. Även kostnader för konsulter/arkitekter kan finansieras om dessa inte har eget affärsutvecklingsintresse i projekten."

Inom processledningen finns fyra "kompetensområdesansvariga" (KA) inom följande områden:

- Industriell produktframtagning (Högskolan i Jönköping)
- Teknik (Linnéuniversitetet)
- Entreprenörskap (Högskolan i Jönköping)
- Design/Arkitektur (Linnéuniversitetet)

Varje projekt hänförs till ett av dessa kompetensområden och respektive KA får ansvar såväl beredning av förslagen som kontakter och stöd till projektledaren under genomförandet.

Prototyper

3 projekt har startats inom denna delstrategi:

- Prototypverkstad trä och glas (Glafo)
- Små prototyper (Glafo)
- Bostadsprototyp 1.0 – framtagning av koncept (SP)

Resultaten från prototypverkstadsprojektet har publicerats i rapportform på hemsidan i början av 2014 medan resultatet av projektet "Små prototyper" visades vid invigningen i december. Bostadsprototyp 1.0 kommer att byggas under våren 2014 för att visas under Almedalsveckan i Visby i juni.

En handlingsplan för delstrategin för 2014 är fastställd, innehållande:

- Konceptmodul (Bostadsprototyp 1.0)
- Produktnära prototyp 2014
- Visionär prototyp
- Prototypverkstad
- Generell strategi prototyper och Konceptmodul 2015

Stadsutvecklingsprojekt

Kontakter har etablerats med Jönköpings, Växjö och Kalmar kommun samt med kommunerna på småländska höglandet (Nässjö, Tranås, Eksjö, Sävsjö, Aneby och Vetlanda) för att etablera samarbeten kring stadsutvecklingsprojekt.

En handlingsplan är fastställd för delstrategin med följande innehåll:

- Styrverktyg för kommuner som vill verka för ett ökat träbyggande
- Processtöd till residensstäderna i Småland – BBB-projektet
- Framtidsverkstad med Trähusnätverket på höglandet
- Samverkansprojekt med stadsutvecklingsansvariga i svenska storstäder

Forsknings- och innovationsprojekt

Två större ansökningar om forskningsprojekt har genomförts helt eller delvis inom SHS regi:

- ProWood – beviljad ansökan om företagsforskarskola finansierad av KK-stiftelsen (Högskolan i Jönköping i samarbete med Linnéuniversitetet och Träregion Småland) – se Mötesplatser ovan.
- LIMES – ansökan om europeiskt forskningsprojekt inom Solar-ERA-net (Glafo koordinator) – kontraktsförhandlingar pågår.

En förstudie har startats för att kartlägga miljöns möjligheter att ansöka om eller komma med i projekt inom Horizon 2020.

Identifieringen av projekt har skett på liknande sätt som ovan - men med en högre andel från akademi och institut. Inom denna delstrategi finansieras inledningsvis uteslutande ansökningsarbete för större FoU-insatser. Inom denna delstrategi är projekten i stor utsträckning beroende av vilka utlysningar om forskningsmedel som är aktuella vid ett visst tillfälle. Ofta är utlysningstiden kort och därför krävs ett snabbare urval och hantering av projektförslag. Inom denna delstrategi har därför processledningen mandat att inom givna gränser fatta beslut om genomförande. Beredningen av projektförslag görs här av de ansvariga för delstrategin.

Aktiviteterna under 2014 ska verka för att:

- Initiera initiativ i forskningsmiljöerna
- Öka ansökningar om extern finansiering
- Öka samarbete mellan akademier och institut samt med företag
- Internationella samarbeten

Internationalisering

Smart Housing Småland har deltagit vid Internationales Holzbau Forum i Tyskland med presentation av initiativet samt i utställningen.

En amerikansk delegation (byggmaterialbranschen) gästade miljön och dess invigning i december.

En förstudie har startats inom "Erfarenheter från svenska exporterande företag" (inom hus- och planglasindustrin).

Handlingsplanen för 2014 innehåller:

- Kartläggning av Europeiska centraltjänster, projekt och nätverk med träbyggande och/eller transparent intelligens
- Internationella seminarier och workshops
- Aktivitetsplanering med Småland/Blekinges gemensamma EU-kontor
- Marknadsspecifika förstudier

Lärandeaktiviteter och följeforskning

Följeforskningen syftar till att systematiskt över tid ta vara på lärdomar och insikter för att löpande utveckla den strategiska ansatsen, det sätt på vilket insatserna leds och styrs, liksom hur involverade parter samverkar sinsemellan och interagerar med omvärlden. Följeforskningen är en sparringpartner till processledning och styrelse och stödja dem i att samtidigt kunna hantera det oförutsedda, vara proaktiva och hålla fast vid den övergripande strategin.

De aspekter av lärandet som är i fokus handlar i stor utsträckning om att, med ett uppskattande men självständigt förhållningssätt, stötta utvecklingen av samhandlingsprocessen och ledarskapet i innovationsmiljön. Följeforskningen behöver därför dokumentera och analysera

- perspektiv, roller och åtaganden hos aktörerna samt relationer och dialog dem emellan,
- arbets- och organisationsformer samt
- skeenden i utvecklingen av innovationsmiljön
- innovationsmiljöns agerande i förhållande till satsningar regionalt, nationellt och internationellt och
- hur den tar tillvara synergier och utvecklar allianser med nyckelaktörer i dessa sammanhang.

Under 2013 har följeforskarna dels deltagit i några av processledningens möten samt i de utåtriktade aktiviteterna. Dessutom har en nulägesanalys genomförts av projektet i dess uppstartsfas, som angett i den ursprungliga projektplanen/ansökan. Detta omfattar intervjuer med processledning, styrgrupp och andra nyckelpersoner, liksom genomgångar av befintlig processdokumentation.

Följeforskningsorganisationen utgörs till vidare av:

- Åsa Minoz, ModigMinoz
- Sara Modig, ModigMinoz
- Magnus Forslund, Linnéuniversitetet

Avsikten är att under 2014 komplettera organisationen med en följeforskare från Högskolan i Jönköping.

Handlingsplan för 2014 och kommande år:

- Halvårsvisa enkätundersökningar och djupintervjuer med nyckelaktörer.
- Löpande dialog mellan följeforskare och strategisk ledning av Vinnväxtinitiativet, inklusive medverkan av följeforskare vid viktiga möten och andra aktiviteter samt kontinuerlig bevakning och analys av relevanta interna och externa dokument som speglar utvecklingen av innovationsmiljön.
- En årlig återkommande workshop kring en samlad bild utifrån följeforskningsaktiviteterna under året enligt ovan och preliminära slutsatser av dessa. Denna workshop utformas för att skapa delaktighet och förstärka och bredda engagemanget.
- Årsvis dokumentation av processen i en sammanfattande årsrapport, utifrån dokumentation och analys av enkäter, intervjuer, workshopen och övrig följeforskningsaktivitet enligt ovan. Denna rapport tydliggör också de huvudsakliga lärdomarna och förslagen till utveckling av arbetet i processen.
- Årsvis strategisk dialog med processledning, styrelse och VINNOVA utifrån slutsatserna i årsrapporten.

Kommunikation

Följande aktiviteter har genomförts:

- Hemsidan www.smarthousing.nu har etablerats, liksom en viss närvaro på sociala medier såsom Twitter, Facebook och LinkedIn.
- Nyhetsbrev till miljöns intressenter har publicerats vid 5 tillfällen under hösten 2013.
- Kick-off genomfördes 1/10 för de som deltagit i arbetet med att ta fram ansökan samt styrgrupp.

- Invigning och öppen framtidsverkstad 10-11/12. Förevisning av prototyper "transparent intelligens".
- Grafiska element, utställningsmaterial och gemensam Powerpoint-presentation har producerats.
- Presentation av miljön har skett vid ca 30 olika möte och seminarier under hösten 2013.
- Internationell medverkan vid Holzbau Forum i Tyskland, inklusive i utställningen.

Kommunikationen har gjort innovationsmiljön relativt väl känd inom berörda sektorer i regionen och i viss mån utanför. Publicering i tidskriftsartiklar, radiointervjuer med mera har skett såväl under ansökningskedet som under hösten 2013 i förhållandevis stor omfattning. Hittills är det främst i regional nyhetspress respektive facktidskrifter som publicering skett.

5. Hållbar utveckling – redovisning av åtgärder

I utgångspunkterna för Smart Housing Småland finns ett antal aspekter på de tre dimensionerna av hållbar utveckling identifierade, vilka är centrala för miljöns framgång. Utgående ifrån ansökans text om respektive dimension anges nedan vilka initiativ som redan tagits för att utveckla respektive område.

Ekologisk hållbarhet:

"Ökade krav på hållbart byggande och bostadsbrist innebär tillväxtpotentialer för Smart Housing Småland då miljöns utveckling möter utmaningarna i Sverige och internationellt. Exempelvis kan ökat träbyggandet ge minskade koldioxidutsläpp med upp till 50 ton per bostad. Trä ger låg vikt, låg resursförbrukning och goda transportmöjligheter."

Detta är ett särskilt styrkeområde för träbyggande som är relativt väl dokumenterat. Vissa aspekter behöver dock ytterligare underbyggnad, exempelvis avseende hur ett ökat biomaterialinnehåll i exempelvis isolering ytterligare kan minska koldioxidbelastningen från byggande. Detta har behandlats i förstudien "Biobaserat byggande".

"Smart Housing Småland kan bidra till mer energieffektiva bostäder. Ökat ljusinsläpp möjliggör yt- och energieffektivare lägenheter. Energiprestandan ökas genom transparenta solceller i glaset samt att solinstrålningen hanteras på ett "intelligent" sätt genom smarta ytbeläggningar. Nya högeffektiva biobaserade isoleringsmaterial kan bidra ytterligare."

Detta område behandlas bland annat i förstudierna "Byggnaders ljusinsläpp i förändring" och "Bostadsprototyp 1.0". Vidare kommer det europeiska forskningsprojektet "LIMES (Light Innovative Materials for Enhanced Solar Efficiency)" att bidra till att vidareutveckla glas för effektivare solenergiutvinning.

Social hållbarhet:

"Innovationsmiljön kan vidare bidra till social hållbarhet i städer genom byggandet av kostnadseffektiva och attraktiva bostäder. Innovation i samverkan med tillväxtorter i Sverige och internationellt ger möjlighet att bygga attraktiva bostäder i hållbara stadsmiljöer för alla."

Detta område behandlas i förstudien "Vilka skall vi bygga för och hur vill de bo" och kommer dessutom att belysas när "Bostadsprototyp 1.0" visas under Almedalsveckan 2014.

Ekonomisk hållbarhet:

"En stark innovationsmiljö ökar konkurrenskraft och tillväxt hos befintliga företag och stimulerar nyföretagande. Detta stärker regionens ekonomiska hållbarhet, vilket är viktigt för de mindre orter som i första hand är hemvist för företagen inom innovationsmiljön."

Detta är ju en utgångspunkt för hela innovationsmiljön, men hanteras särskilt inom förstudierna "Entreprenöriell produktframtagning", "Marknadsanalys av träbyggsystem", "Marknadsanalys för transparent intelligens" och "Offentlig innovationsupphandling".

6. Genus – redovisning av åtgärder

Miljöns aktiviteter för att främja integrering av genusaspekter är hittills mycket begränsade och inskränker sig till att:

- eftersträva en god genusbalans i processledning, styrgrupp och bemanning av projekt
- delta i regionala innovationsträffen "Kompetensbrist och kvinnor i teknikföretagen"
- kartlägga kompetenser inom regionen för att bemanna den planerade förstudien "Genusaspekter på boendebehov"

Resultaten av ovanstående är att bemanningen i processledningen och styrgruppen har en acceptabel, om än inte god genusbalans (4 av 12 är kvinnor i processledningen och 3 av 13 i styrgruppen), utifrån vad som är normalt förekommande i sektorn. Av de i projekten hittills engagerade forskarna är 8 kvinnor och 12 män.

För förstudien "genusaspekter på boendebehov" finns nu en utförargrupp identifierad och förstudien planeras för igångsättning under våren 2014.

7. Organisering och ledarskap

Kansli och styrgrupp

Kansliet för Smart Housing Småland har organiserats med SP-koncernen som värdorganisation. SP-koncernen är projektkoordinator gentemot Vinnova såväl som gentemot de regionala finansierarna.

Ett avtal mellan de regionala finansierarna reglerar tillsättande av och arbetsordning för styrgruppen och processledningen. Styrgruppen har följande sammansättning:

Ordförande från näringslivet (utses av styrgruppen)	Ola Adolfsson, VD, Flexator
3 representanter för länen/regionerna (utses en vardera från respektive länsstyrelse/regionförbund)	Håkan Brynielsson, Direktör, Regionförbundet Kalmar län
	Roland Gustbee, Ordförande, Regionförbundet Södra Småland, vice ordförande
	Lars Sandberg, Avdelningsschef, Länsstyrelsen i Jönköpings län
2 representanter från näringslivet	Johan Blixt, Chef affärsutveckling Södra Timber

(utses av Centrum för byggande och boende med trä, CBBT)	Lotta Fonsell, VD, Villa Vida
2 representanter från näringslivet (utses av Trä- och möbelföretagen (TMF))	Peter Stenfelt, Affärsområdeschef, BWG Homes
	Linda Camara, Kontorschef, Tengboms
2 representanter från näringslivet (utses av Glasforskningsföreningen och Glasbranschföreningen)	Anders Isaksson, VD, Inwido
	Anders Meurling, Planglasföreningen
1 representant (utses av SP)	Helen Andréasson, Chef Grants Office, SP
1 representant (utses av Linnéuniversitetet)	Stephen Hwang, Rektor, Linnéuniversitetet
1 representant (utses av Högskolan i Jönköping)	Lars Niklasson, Prorektor, Högskolan i Jönköping

Styrgruppen har genomfört tre möten under hösten 2013.

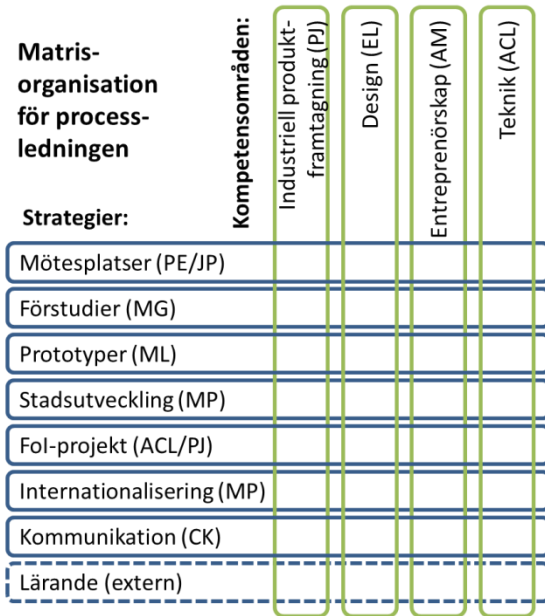
Processledning

Processledningen har utsetts av styrgruppen och är sammansatt enligt nedan :

- Per-Erik Eriksson, SP, processledare
- Marianne Grauers, Glafo, bitr processledare
- Mikael Pekkari, SP
- Mikael Ludvigsson, Glafo
- Johan Palm, Träcentrum Nässjö
- Peter Johansson, Högskolan i Jönköping
- Anders Melander, Högskolan i Jönköping
- Ann-Charlotte Larsson, Linnéuniversitetet
- Erika Lagerbielke, Linnéuniversitetet
- Carin Karlsson, Länsstyrelsen Kronoberg
- Erik Ciardi, Regionförbundet Kalmar
- Mikael Gustafsson, Regionförbundet Jönköping

Stödfunktioner till processledningen:

- Elisabeth Flygt, Glafo, administrativt stöd
- Carina Lydén, SP, controller

Processledningen har under hösten genomfört månatliga internatmöten samt däremellan kortare avstämningsmöten för att snabbt mobilisera samverkan och aktiviteter inom innovationsmiljön enligt handlingsplanen.

8. Budget och finansieringsplan samt utfall 2013

Budget

Aktiviteter (Mkr)	2013	2013 utfall	2014	2015	2016	2017-2023 (årlig budget)
Mötesplatser	0,5	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7
Förstudier/affärsutvecklingsprojekt	1,5	0,5	2,5	3,0	3,0	3,0
Prototyper	0,7	0,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Stadsutvecklingsprojekt	0,4	0,1	0,6	0,8	0,9	1-1,5
Forsknings- och innovationsprojekt	0,3	0,5	3,0	6,0	10,0	11-15
Internationalisering	0,25	0,1	0,4	0,7	0,9	2-3
Lärandeaktiviteter	0,2	0,1	0,4	0,3	0,3	0,3
Kommunikation	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Processledning	2,7	3,0	4,7	4,7	4,7	4,7
Total summa	6,95	6,1	14,7	18,6	22,9	25-30

Finansieringsplan

Finansieringen från samtliga offentliga regionala finansiärer, näringslivet och institut, universitet och högskolor är beslutad enligt tabellen nedan fram till och med 2016, sånär som på posterna för "övrigt näringslivet" 2015 och 2016.

Tillkommande finansiering från näringslivet förväntas dels som direkt finansiering av miljön och dels, i större utsträckning, som insatser i olika projekt, exempelvis förstudier och affärsutvecklingsprojekt, prototyper och FoI-projekt. Utöver detta kommer stöd för forskningsprojekt och demonstratorer att sökas från privata och offentliga finansiärer i Sverige och internationellt.

Utfallet för 2013 är för närvarande ej helt klart då finansieringen från de offentliga regionala finansörerna ännu ej rekviderats.

Finansiär (Mkr)	2013		2014		2015		2016		2017-2023	
	Kontant	Eget arb.	Kontant	Eget arb.	Kontant	Eget arb.	Kontant	Eget arb.	Kontant	Eget arb.
Offentliga regionala finansörer	2,500		4,500		5,250		6,000		6,000	
<i>Länsstyrelsen i Jönköpings län</i>	0,250		0,450		0,525		0,600		0,600	
<i>Länsstyrelsen i Kalmar län</i>	0,050		0,100		0,100		0,100		0,100	
<i>Länsstyrelsen i Kronobergs län</i>	0,250		0,450		0,525		0,600		0,600	
<i>Regionförbundet i Jönköpings län</i>	0,583		1,050		1,225		1,400		1,400	
<i>Regionförbundet i Kalmar län</i>	0,783		1,400		1,650		1,900		1,900	
<i>Regionförbundet i Södra Småland</i>	0,583		1,050		1,225		1,400		1,400	
Näringslivet	0,600	0,150	0,900	0,300	0,900	0,500	1,200	0,700	2-4	2-4
<i>CBBT</i>	0,250		0,500		0,500		0,500			
<i>TMF (Trä- och möbelföretagen)</i>	0,100	0,150	0,200	0,300	0,200	0,300	0,200	0,300		
<i>Glasbranschföreningen</i>	0,050		0,100		0,100		0,100			
<i>Glasforskningsföreningen</i>	0,050		0,100		0,100		0,100			
<i>Elitfönster AB</i>	0,150									
<i>Övrigt näringslivet</i>						0,200	0,300	0,400		
Institut, universitet och högskolor:		1,000		2,000		1,450		1,000		
<i>SP (inkl Gläfo)</i>		0,500		1,000		0,750		0,500		
<i>Linnéuniversitetet</i>		0,250		0,500		0,350		0,250		
<i>Högskolan i Jönköping</i>		0,250		0,500		0,350		0,250		
Extern projektfinansiering	0,100	0,100	1,000	1,000	2,000	2,000	3,000	3,000	4-8	4-5
Summa regional finansiering	3,200	1,250	6,400	3,300	8,150	3,950	10,200	4,700	12-18	6-9
Totalt regional finansiering	4,450		9,700		12,100		14,900		18-27	
Vinnova	2,500		5,000		6,500		8,000		8-3	
Summa	5,700	1,250	11,400	3,300	14,650	3,950	18,200	4,700	20-21	5-9
Totalt	6,950		14,700		18,600		22,900		25-30	